

KHAI THÁC ỨNG DỤNG KHOA HỌC CÔNG NGHỆ PHƯỜNG XUÂN BÌNH

“**Điểm thông tin khoa học công nghệ xã, phường**” là chủ trương lớn của Sở Khoa học-công nghệ tỉnh Đồng Nai về mô hình cung cấp thông tin khoa học công nghệ (KHCN) đến với mọi tầng lớp nhân dân khá mới mẻ, nhưng rất thiết thực và hiệu quả, rút ngắn khoảng cách giữa nông thôn và thành thị, được đại đa số bà con nhân dân hoan nghênh tiếp nhận.

Cùng với 44 Trung tâm học tập cộng đồng phường xã bạn, tháng 4 năm 2008 phường Xuân Bình được UBND tỉnh, Sở KHCN Đồng Nai chủ trì triển khai xây dựng *Điểm thông tin khoa học công nghệ* (Điểm) đặt tại Trung tâm học tập cộng đồng phường. Sở KHCN đã tổ chức khóa tập huấn về “Dự án nhân rộng mô hình cung cấp thông tin KH-CN phường, xã” cho cán bộ quản lý Điểm, đồng thời đầu tư cung cấp cho các Điểm một số trang thiết bị hiện đại kèm theo các nguồn Cơ sở dữ liệu thông tin KHCN phong phú, giá trị, phục vụ thiết thực cho việc sản xuất và đời sống nhân dân.

Xác định tầm quan trọng của dự án, cán bộ quản lý Điểm phường Xuân Bình đã tham mưu Đảng ủy, Ủy ban nhân dân phường phối hợp các ban ngành, đoàn thể, khu phố và trường học tích cực đẩy mạnh các hoạt động phục vụ KHCN đến với nhân dân. Phường Xuân Bình là địa bàn trung tâm về kinh tế, chính trị, văn hóa, xã hội của thị xã Long Khánh, có 5 khu phố, diện tích tự nhiên 120,98 ha, dân số 1.586 hộ, với 9.218 khẩu. Trên địa bàn phường có các thiết chế văn hóa như Trung tâm văn hóa thị xã, Sân vận động, Nhà thi đấu, Tượng đài Chiến Thắng, có 4 trường học (*1 trường mẫu giáo tư thục, 1 trường tiểu học chuẩn quốc gia Hòa Bình, 2 trường THCS Hồ Thị Hương và THCS Xuân Lộc*), đồng bào dân tộc thiểu số và người Hoa cùng sinh sống trên địa bàn chiếm 5,8%. Kinh tế phường được chuyển dịch theo hướng công nghiệp, tiểu thủ công nghiệp, thương mại dịch vụ. Hiện có trên 60 cơ sở CN - TTCN đóng chân trên địa bàn. Tuy vậy, phường vẫn còn 32 hộ xâm canh trồng trọt, chăn nuôi ở các vùng xã lân cận.

Với các trang thiết bị được Sở KHCN Đồng Nai cung cấp khá hiện đại như thiết bị tin học, thiết bị văn phòng, máy chụp ảnh KTS, văn phòng điện tử (M-Office), Trang thông tin điện tử phường (Website), kèm theo nguồn Cơ sở dữ liệu (CSDL) phong phú, giá trị về thông tin KH-CN được tích hợp trong Thư viện điện tử của Điểm TT phục vụ thiết thực cho việc sản xuất và đời sống nhân dân, nông dân như: CSDL 10 vạn câu hỏi-đáp khoa học kỹ thuật; 200 câu hỏi đáp về dịch hại trên cây trồng và thuốc bảo vệ thực vật, CSDL 150 chuyên gia tư vấn về Công nghệ nông thôn, CSDL 21 giống cây ăn trái có lợi thế cạnh tranh và xuất khẩu miền Đông Nam bộ và đặc biệt có gần 500 phim tài liệu khoa học công nghệ nông thôn; cán bộ Điểm phường Xuân Bình đã nhiệt tình, nỗ lực trong công tác khai thác cơ sở dữ liệu, cung cấp thông tin cho cư dân; ngoài ra, còn truy cập thông tin khoa học kỹ thuật từ các chương trình Khoa học nông nghiệp qua trực tuyến truyền hình đài

VTV, HTV khi bà con có nhu cầu; khai thác từ mạng internet tìm kiếm thông tin KHCN đáp ứng cho cán bộ, nhân dân trong và ngoài địa bàn phường trong nhiều lĩnh vực văn hóa, sức khỏe cộng đồng, giáo dục y tế, chính trị pháp luật thời sự... với mục đích phục vụ cộng đồng dân cư trong việc tiếp cận các thông tin KH-CN, nhằm ứng dụng, phục vụ cho việc sản xuất, phát triển kinh tế - xã hội, cải thiện đời sống về tri thức, đồng thời giúp cho mọi người dân làm quen dần với Công nghệ thông tin, Khoa học kỹ thuật.

* Hoạt động cung cấp thông tin công nghệ nông thôn - Điểm phối hợp Trung tâm học tập cộng đồng, các chi hội khuyến học, ban nhân dân khu phố để nắm tình hình nhu cầu về các loại cây trồng, vật nuôi. Nếu năm 2008 chập chững vừa học, vừa làm, thì qua năm 2009 đến nay, Điểm thông tin phường Xuân Bình đã ngày càng hoạt động mạnh dạn, tự tin, vững vàng hơn. Điểm đã thực sự trở thành cầu nối cư dân với các công nghệ hiện đại, thu hút sự quan tâm của bà con nhân dân trong và ngoài thị xã.

Trong 10 tháng đầu năm 2010, Điểm TT phường Xuân Bình đã cung cấp thông tin đến 2.656 lượt người, trong đó thông tin công nghệ nông thôn phục vụ 227 lượt người (năm 2008 - 80 lượt, năm 2009-169 lượt), chủ yếu về các thông tin kỹ thuật về hỏi đáp sâu hại, dịch bệnh cây ăn trái, công nghệ trồng rau sạch an toàn nhà phố, kỹ thuật trồng 21 giống cây ăn trái có lợi thế cạnh tranh ở Miền Đông Nam bộ như Mãng cụt, Sầu riêng, Mít cao sản, Bònbon; Kỹ thuật trồng Cacao, trồng tiêu; cách bảo quản nông sản, phương pháp chế biến cà phê quy mô nhỏ, công nghệ chế biến thực phẩm.

Điểm in sao cung cấp 284 phim KH-CN đến cán bộ, nhân dân (năm 2008 cung cấp 81 phim, năm 2009-212 phim). Các loại phim thu hút bà con quan tâm xem, in sao nhiều như kỹ thuật chăm sóc cây cảnh, kỹ thuật trồng rau sạch, sầu riêng, măng cụt, xử lý ra hoa sớm ở cây ăn quả, trồng nấm, kỹ thuật nuôi gà thả vườn, nuôi heo, nuôi dê hướng thịt, nuôi bò...; các đĩa phim về nghệ thuật nấu ăn ngon, khéo như gói hoa cau hình rồng, thịt nguội hình thiên mã, các món ăn chế biến từ thịt bò, gà, dê, tôm được các chi đoàn thanh niên, hội viên phụ nữ, Câu lạc bộ “Hạnh phúc gia đình” quan tâm.

Điểm tổ chức chiếu phim tại phường 3 đợt, phục vụ 114 lượt hội viên của Hội phụ nữ, Hội người cao tuổi, cán bộ phường xem. Trăn trở với việc đưa KHCN đến với người dân thuận lợi hơn theo nhu cầu từng nhóm đối tượng, qua đó đẩy mạnh việc cung cấp, khai thác, quảng bá rộng rãi hơn các thông tin KHCN đến với mọi tầng lớp nhân dân, cán bộ, thanh niên, học sinh, giáo viên trong địa bàn phường; cán bộ Điểm nảy sinh ý tưởng tổ chức chiếu phim trên từng khu phố, từng nhóm tổ; Điểm đã in sao, cung cấp miễn phí trên 150 phim KHCN đến 5 khu phố, 4 trường học, Hội phụ nữ và một số hội viên người cao tuổi, cựu chiến binh kèm theo bộ danh mục phim. Ý tưởng tổ chức chiếu phim trên từng khu phố, từng nhóm tổ đã và đang từng bước thực hiện tương đối hiệu quả, đến nay Điểm đã kết hợp các khu phố tổ chức chiếu phim lồng ghép trong các buổi sinh hoạt giao ban đoàn thể, tổ

nhân dân, Ngày hội đại đoàn kết dân tộc được 6 đợt, phục vụ cho 455 lượt cán bộ, đoàn thể, giáo viên, học sinh nhân dân khu phố xem phim.

Điện hình ở khu phố 5 phường Xuân Bình, là đơn vị tích cực trong mọi hoạt động địa phương, nhất là các phong trào thuộc lĩnh vực giáo dục, dạy nghề, xóa nghèo; ông Lê Duy Nga - Trưởng khu phố 5 thường xuyên đến phường liên hệ công tác khu phố và ghé qua văn phòng Trung tâm học tập cộng đồng, Điểm thông tin KH-CN phường để nắm bắt, cập nhật kịp thời những thông tin mới về phục vụ cho bà con nhân dân. Nhận 24 phim KH-CN do Điểm cung cấp cho khu phố, ông tham mưu cùng cấp ủy khu phố, với sự hướng dẫn tận tình của cán bộ quản lý Điểm, khu phố 5 đã tổ chức nhiều đợt chiếu phim KH-CN lồng ghép trong các buổi sinh hoạt Câu lạc bộ hạnh phúc gia đình, sinh hoạt giao ban định kỳ cán bộ, tổ nhân dân, đoàn thể khu phố và đã ứng dụng khá hiệu quả.

Trong buổi chiếu phim, cán bộ Điểm TT phường Xuân Bình đã giới thiệu một số kết quả hoạt động ứng dụng hiệu quả về KH-CN của phường Xuân Bình qua đoạn video clip về *Trồng rau sạch nhà phố trong hộp xốp* ở khu phố 1, khu phố 5; *trại gà sao và gà công nghiệp* của ông Huỳnh Văn Hưng (người cao tuổi khu phố 2), *mô hình VAC* của ông Tám Vinh (người cao tuổi khu phố 3)... Thú vị nhất là khi bà con khu phố 5 được xem đoạn video clip hình ảnh thực tế hiệu quả ứng dụng KH-CN trong các trại nấm của cư dân khu phố 5, đó là trại nấm bào ngư, nấm sò, nấm mộc nhĩ của ông Đặng Nguyên Hóa - cựu chiến binh và 4 trại nấm của ông Phí Mạnh Tấn - bí thư chi bộ khu phố 5.

Ông Đặng Nguyên Hóa hân hoan, mãn nguyện giới thiệu những thành quả gia đình: *bà con nhân dân chúng tôi rất vui, rất phấn khởi khi phường Xuân Bình được Tỉnh ưu ái đầu tư xây dựng cho Điểm TTKHCN. Trước đây gia đình tôi hoàn cảnh rất túng bần khó khăn, tôi là thương binh, phường đã vận động xây tặng gia đình tôi căn nhà tình nghĩa này đây. Thoạt đầu, năm 1991 chúng tôi chỉ theo học hỏi bạn bè trồng nấm bào ngư cũng thu nhập nhì nhằng chút đỉnh, đến khi được Hội Người cao tuổi và khu phố giới thiệu đến Trung tâm học tập cộng đồng phường Xuân Bình, Điểm TTKHCN phường để tìm kiếm thông tin, cán bộ Điểm rất nhiệt tình hướng dẫn cho tôi cách truy cập, tìm kiếm rất là nhanh chóng, rất hiện đại trên máy tính về kỹ thuật trồng nhiều loại nấm mà tôi đang cần. Tôi được tặng bộ đĩa phim trồng nấm mộc nhĩ, nấm sò, nấm tuyết về xem, học tập áp dụng rất hiệu quả trong việc pha trộn phân bón, cách làm trang trại sạch sẽ, đảm bảo nấm sạch và tăng năng suất không ngờ. Vợ chồng tôi mạnh dạn vay vốn ngân hàng mở rộng trồng thêm 4 loại nấm, nấm sò, nấm tuyết, nấm mộc nhĩ cung cấp cho các bạn hàng trong và ngoài thị xã. Hạnh phúc nhất của gia đình tôi là về già vẫn có thể tiếp cận và ứng dụng được kỹ thuật công nghệ thông tin tiên tiến hiện đại trong lao động sản xuất nâng cao năng suất, cải thiện kinh tế đời sống gia đình, thu nhập hiện nay của gia đình khoảng 800 -900 ngàn đồng/ ngày, chăm lo 2 đứa con trai đã tốt nghiệp Đại học.*

Trại nấm của ông, bà Phí Mạnh Tấn-Bí thư Chi bộ khu phố 5 cũng là một địa chỉ điển hình. Bà Tấn cười rạng rỡ: *Phải công nhận có khoa học kỹ thuật đã tạo*

niềm tin cho chúng tôi mạnh dạn hơn trong đầu tư lao động sản xuất, trước đây nhà chỉ trồng nấm mèo, nay áp dụng hướng dẫn trong đĩa KH-CN về cách thức kỹ thuật, nhà đã tăng cường trồng 4 trại nấm bào ngư nữa. Giải quyết được việc làm cho 5 lao động, thu nhập nói chung cũng tương đối, đầu ra ổn định, hàng ngày đều có thương lái đến tận nhà lấy hàng đảm bảo nấm đạt chất lượng sạch, an toàn, đáp ứng thị trường trong và ngoài thị xã.

Ngoài việc tổ chức chiếu phim KH-CN, Điểm đã khéo léo kết hợp Trung tâm HTCD phường và khu phố tổ chức chuyên đề “**Ứng dụng thực hành trồng rau sạch nhà phố**” tại trụ sở khu phố. Điểm giới thiệu những khay xếp trồng các nhóm rau nấu canh như rau má, rau ngót, rau mồng tơi, rau dền và nhóm rau gia vị - rau răm, rau diếp cá do Chi hội người cao tuổi khu phố 5 đã thực hiện khá xanh tốt. Tại buổi sinh hoạt chuyên đề, bà con nhân dân đã được cấp phát tài liệu, được tư vấn, hướng dẫn thực hành cách tạo một vườn rau sạch nho nhỏ trong nhà, cách làm đất sạch được bảo chế từ mùn cưa, xơ dừa. Với hộp xếp khoảng 40-50 cm² (tận dụng khay đựng quả), có thể tận dụng cả những chiếc xô nhựa hỏng, khoảng 10gr hạt giống và lớp đất sạch dày khoảng 1-1,5cm; chỉ cần gieo hạt khoảng 1 tuần là đã có thể thu hoạch, hái rau ăn được, mỗi hộp xếp có khả năng hái được 1kg rau sạch, sau đó vẫn tiếp tục tái sử dụng nếu muốn trồng loại rau mới. Thế là có rau an toàn cho bữa cơm gia đình, không sợ hóa chất độc hại. Bà con nhân dân phấn khởi, hào hứng tham gia thực hành.

* **Khai thác thông tin từ internet:** Ngoài nguồn CSDL do Sở KHCN Đồng Nai cung cấp, Điểm TT đã hướng dẫn cán bộ, ban ngành, đoàn thể, sinh viên, học sinh và nhân dân truy cập từ mạng Internet tìm kiếm những thông tin, tư liệu về nhiều lĩnh vực-giáo dục, y tế, sức khỏe cộng đồng, chính trị, thời sự, văn hóa văn nghệ, thể dục thể thao, nông nghiệp trong và ngoài nước. Phục vụ cán bộ, đoàn thể, sinh viên tìm kiếm nhanh những Chỉ thị, Văn bản, Nghị định, các Luật của Đảng và nhà nước, các tư liệu về Học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh. Những thông tin về y tế, sức khỏe cộng đồng-phòng chống dịch bệnh, tìm hiểu bệnh tiểu đường, thoái hóa xương, bí quyết sống lâu, sống khỏe, an toàn thực phẩm. Nâng cao chất lượng cuộc sống với những thông tin về giáo dục giới tính, những ca khúc truyền thống, ca khúc quê hương phục vụ cho các hội thi văn nghệ áp khu phố văn hóa, đoàn thể, thông tin về thời trang, nghệ thuật trang điểm, các mẹo vặt hữu ích cho người nội trợ...; những thông tin tư liệu hấp dẫn, thiết thực phục vụ các hoạt động phong trào, hội thi cho đoàn thể và trường học.

Kết hợp các giáo viên tổng phụ trách đội thiết kế các chương trình hội thi An toàn giao thông, hội thi tìm hiểu Biển đảo quê hương, Hội thi 1000 năm Thăng Long-Hà Nội, hội thi phòng chống HIV/AIDS... với những tư liệu phong phú truy cập từ internet, các phân thi sinh động ứng dụng công nghệ thông tin trên màn hình Power point, nhiều hình ảnh đẹp, sinh động, hấp dẫn, tạo sự hưng phấn cho việc tiếp thu, tư duy, tham gia các hoạt động để tìm tòi kiến thức về văn hóa xã hội, lịch sử Việt Nam... đã góp phần tuyên truyền, nâng cao nhận thức đoàn viên, học sinh.

Điểm truy cập và hỗ trợ, tư vấn cho một số sinh viên viết luận án tốt nghiệp Đại học sư phạm khoa tiểu học, sinh viên đại học tại chức, đại học từ xa truy cập các thông tin về tư liệu học tập, đồng hành cùng học sinh cuối cấp trong tìm kiếm những bộ đề thi, đáp án tham khảo, tư vấn tuyển sinh Đại học, góp phần nâng cao chất lượng giáo dục địa phương.

Ngoài ra, Điểm còn được Sở KHCN xây dựng Trang thông tin điện tử (Website). Trang Website phường Xuân Bình ngày càng hoạt động tốt hơn với sự hỗ trợ kỹ thuật của Trung tâm tin học & Thông tin KHCN Đồng Nai và của Trường ban biên tập trang website thị xã Long Khánh. Một số giáo viên, học sinh trường THCS Nguyễn Trãi, THPT Long Khánh tham gia cộng tác viết tin bài cho Website phường Xuân Bình. Ông Phạm Văn Hoàng - Trưởng ban tuyên giáo Thị ủy và các vị lãnh đạo UBND thị xã Long Khánh biểu dương hoạt động tích cực của Điểm TT phường Xuân Bình. Sở KHCN Đồng Nai đánh giá cao hoạt động của Điểm *“Điểm TT phường Xuân Bình rất tích cực trong việc tham gia lấy tin, viết bài về các hoạt động trên địa bàn phường; upload nhiều thông tin có nội dung sâu sắc, nhiều bài viết chất lượng và theo sát diễn biến hoạt động trên từng chuyên mục như: kinh tế, văn hóa xã hội, giáo dục y tế, đoàn thể, Hội đồng nhân dân. Đáp ứng nhu cầu của người dân khi họ cần cung cấp những thông tin liên quan đến nông nghiệp, đời sống...”*

Năm 2010, Điểm đã phát hành 165 tập Bản tin KHCN đến với cán bộ ban ngành, đoàn thể phường, khu phố và 48 tổ nhân dân. Do kinh phí có hạn, nên các đợt sau, Điểm TT lồng ghép các trang tin KH-CN vào tập Bản tin định kỳ hàng tháng của Ban Tuyên giáo phường

Một trong những yếu tố dẫn đến hiệu quả trong hoạt động của Điểm TT, đó là được Sở KHCN xây dựng văn phòng điện tử di động M-Office (Mobile-Office). Qua M-Office, cán bộ quản lý Điểm TT có thể liên hệ thông tin nhiều chiều, thường xuyên báo cáo kết quả hoạt động trong tuần của Điểm TT đến Ban giám đốc Sở KHCN, Trung tâm tin học - Thông tin KH-CN Đồng Nai và Phòng kinh tế thị xã, xử lý thông tin, trình bày những kiến nghị, thuận lợi, khó khăn của Điểm trong hoạt động, qua đó được hướng dẫn xử lý thông tin, cung cấp bổ sung thông tin theo nhu cầu nhanh chóng kịp thời, tăng hiệu quả trong công tác. Trong những năm qua, các chuyên viên của Phòng Công nghệ nông thôn, Trung tâm tin học và thông tin KH-CN thuộc Sở KH-CN Đồng Nai luôn nhiệt tình hỗ trợ cập nhật bổ sung vào kho tư liệu khi Điểm có đề nghị để đáp ứng nhu cầu của bà con nhân dân.

Các hoạt động của Điểm TTKHCN phường Xuân Bình tuy chưa thật sự khai thác hết tiềm năng, hiệu ứng, tuy nhiên cũng đã đáp ứng phần nào nhu cầu trong phong trào *“Xây dựng xã hội học tập”* của cán bộ, đoàn thể, sinh viên, giáo viên, học sinh, nhân dân địa phương. Với nguồn Cơ sở dữ liệu KH-CN phong phú, giá trị tích hợp trong Thư viện điện tử của Điểm thông tin do Phòng Công nghệ nông thôn Sở KH-CN cung cấp cho các Điểm TT phường xã, cùng với việc khai thác hiệu quả những thông tin, kiến thức có được từ những trang web uy tín qua internet về khoa

học kỹ thuật, văn hóa xã hội, giáo dục, y tế cùng nhiều tiện ích khác đã tạo điều kiện cho cán bộ, nhân dân, nông dân nâng cao dân trí, tiếp cận nhanh những thông tin mới nhất trong và ngoài tỉnh, trong và ngoài nước; biết ứng dụng thông tin thành tri thức, ứng dụng những tiến bộ, thành tựu KH-CN vào trong sản xuất, trong kỹ thuật chăn nuôi, trồng trọt, cách chế biến và bảo quản sau thu hoạch, nâng cao hiệu quả sản xuất, tăng thu nhập, nâng cao chất lượng cuộc sống cư dân.

Những hiệu quả khai thác ứng dụng thông tin KH-CN khẳng định vị trí và tác dụng, hiệu quả của Điểm thông tin KHCN phường, xã đối với cuộc sống cư dân, góp phần vào nâng cao chất lượng giáo dục, học tập, thi cử của học sinh, sinh viên; tạo cơ hội cho nông dân, nhân dân tiếp cận, hưởng thụ nâng cao dân trí một cách bình đẳng, rút ngắn khoảng cách giữa thành thị và nông thôn, góp phần vào việc chuyển dịch cơ cấu kinh tế, thực hiện thắng lợi các mục tiêu phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội ở địa phương.

Nguyễn Thị Lái
(Điểm TTKHCN phường Xuân Bình)